

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre

8 kor., negyed évre 4 kor.

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre

10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

A magyar nemzet.

Ritka eset az is, hogy a parlamentben az igazi nemzetet láthassuk együtt. Ritka eset az is, hogy a parlament, amely legtöbbször az uralkodó párt kifejezője szokott lenni a valódi nemzetet tüntesse fel. Nagy és fontos pillanatok kellene ahhoz, olyanok amelyek a nemzet összegét érdeklik.

Ilyen alkalmas pillanat volt amikor ma délelőtt nem is a magyar parlament, hanem az igazi magyar nemzet mutatta be magát az ő teljes valóságában, komolyságában és erejében.

A tegnap férfiasan adott szó lett beváltva.

Az a szó a miniszterelnök részéről, hogy a házszabály módosítására vonatkozó törvényjavaslatot visszavonja és ez a szó az összes országos pártok részéről azt eredményezte, hogy letesznek az obstrukcióról, megszavazzák az ujoncokat, felszabadítják az országot annak a büne alól, hogy törvényellenesen tartanak vissza otthonokból 80 ezer kenyérkereső embert.

Jól eső látvány volt így a hazafias érzésében és elhatározásában együtt látni a magyar nemzetet. Most amikor a gyűlölség és a politikai szétagoltság hadat üzentek minden józan felfogásnak, — most amikor kitörését várták annak a viharának, amelynek szomorú feladata volt elsöpörni a kibontakozás legutolsó reménysegeit. S a harci lángok nyelvei közül ime mégis kikelt a nemzet védőangyala hangosan kiáltva, hogy eltérhetnek a nézeteink egymástól, lehetünk különféle pártok mellett vagy ellen, de amikor a nemzet létkérdéséről van szó, akkor nem magyar ember az, aki

egyéni érzéseit a nemzeti közérdeknek alá nem rendeli.

Amikor tehát ebben az elhatározásban egybeforr az egész parlament, — megnyílt az ünnepélyes alkalom, amikor ott a parlamentben láthattuk együtt a magyar nemzetet. Egy és feloszthatatlan volt.

Tanuságul fog szolgálni az agyarkodó osztráknak, hogy ez a nemzet önálló és nem alkalmas semmiféle experimentálásra. Bármilyen forró is a vére, de higgadságára tud appellálni akkor, amikor életkérdésekről van szó. Nem alkalmas arra, — hogy ugrasztani lehessen, annál kevésbé pedig, hogy a zavarokat arra hagyja kihasználni, hogy ellenfelei ezáltal megrongálják alkotmányos épületeinek oszlopait.

A lapok azon állítása tehát, hogy a Thaly Kálmán felszólalása történeti pillanat volt, nem túlzás, mert ebben a pillanatban nem a politikai hullámoknak kitett parlament, hanem a magyar nemzet érző szive dobogott, ennek a dobbanásnak a hatása alatt lett helyre állítva a nemzet annyira megintgatott politikai egyensúlya.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt ma este 6 órakor értekezletet tartott, melyen a pártnak az indemnitás-javaslatával szemben elfoglalandó álláspontjáról tanácskoztak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Az elnök jóval tizenegy óra után nyitotta meg az ülést.

Az ülés elején kifogásolta Madarász József, hogy a jegyzőkönyvben úgy áll: gróf Tisza István. Sem miniszterelnöki, sem képviselői fizetése nincs feltüntetve. Az elnök felvilágosításai után tudomásul vették Molnár ügyében az összeférhetlenségi zsüri ítéletét.

Az elnök ezután jelentette, hogy a napi-

rend során a záróbeszédnek következnek Uray Imre nincs jelen és így Eitner Zsigmondra kerül a sor.

Eitner Zsigmond: Önálló állam önálló hadsereg nélkül el nem képzelhető. Nem szavazhat meg egy ujoncot sem. Ajánlja határozati javaslatának elfogadását.

Lovász Márton: A katonai büntető törvénykönyv dolgában nyújtott be határozati javaslatot, hogy bizonyos terminust tűzzön ki, amelyen belül meg kell reformálni a katonai büntetőtörvénykönyvet.

Ugron Gábor: Külháboru és bellázadás eseteiben a polgárok a katonai biráskodás alá esnek, ha a katonai törvénykönyvben felsorolt büntetést követtek el. Ennek az anomáliának a megszüntetésére már Deák Ferenc is fölemelte a szavát. Szóló ugyanazt, a határozati javaslatot nyújtja be, amelyet Deák Ferenc. Kéri a házat, tegye azt magáévá. (Helyeslés a baloldalon.)

Csávolszky Lajos: Ugron tegnap barátai, illetőleg a küzdő ellenzék nevében kijelentette, hogy abbahagyják a küzdelmet. Szóló is a küzdő ellenzékhez tartozott, ő Ugronnak arra a kijelentésére nem adott felhatalmazást. Ő nem akarja abbahagyni a küzdelmet. Ugron felszólalása nagy hiba volt, mert ha nem beszél, ma nem tizenöt, hanem száztizenöt harcolnának. Elfogadásra ajánlja a határozati javaslatát.

Holló Lajos: Véleménye szerint Magyarországon addig nyugalom nem lesz, amíg a katonai hatalom fog diktálni. Ennek a hatalomnak a megtörése volt célja az obstrukciónak. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Ezért tovább is fognak küzdeni. (Helyeslés a baloldalon.)

Nyiri Sándor: Tegnap nem lehetett jelen a Házban és így ma mond hálás köszönetet elsősorban Thaly Kálmánnak, (Éljenzés.) aki nemes szívvvel megkezdte a békeakciót. De köszönetet mond az ellenzéknek is, mert lemondott a rendkívüli eszközökről.

Nyiri Sándor: A javaslat fölösleges. Épp úgy a Hellebronthé is, amelyben azt akarja kimondani, hogy a hadkötelezettség ne legyen nőszülési akadály. Nagy hiba lenne, ha katonasor előtt is lehetne házasodni, ki gondoskodnék a katona családjáról? Kéri végül

Spitzer Ignác VENDÉGLŐ HELYISÉGÉBEN
f. hó 13-án vasárnap
nagy tombolaestély.

Batthyányi-utca (Gőzfürdővel szemben) levő

Tombola kezdete szini előadás után.

Az értékes tombola tárgyak Sugár Béla üzletének kirakatában láthatók.

Kitűnő ételkőről és italokról gondoskodom.

a Házat, fogadja el a javaslatot, lehetőleg vita nélkül.

Ezután a határozati javaslatok felett szavaztak. *Magát a törvényjavaslatot általánosságban elfogadták.* Elfogadták Tóth János határozati javaslatát is, a többi azonban elvetette a Ház.

Szavazás közben Kubik Béla a házszabályokhoz kért szót és azt vitatta, hogy képviselőknek is joguk van ellenpróbát kérni.

Szederkényi Nándor a javaslat címéhez szólva, azt kívánja, hogy a törvénynek megfelelőleg a javaslat címéhez vegyék be a „magyar hadsereg” szót.

Lengyel Zoltán: A címben az van »1903-ban kiállítandó ujoncok“. Hát ez most már lehetetlenség. Ehelyett azt ajánlja: 1903-ra szóló ujoncok.

Nyíri Sándor: Lengyel módosítását elfogadja, *Szederkényi*t nem.

Zichy Aladár: Arra az esetre, ha *Szederkényi* indítványát nem fogadják el, a »magyar sorcsapatok« kifejezést ajánlja a címben.

Holló Lajos: Csatlakozik az előtte szólóhoz.

Münnich Aurél: Kéri a Házat, mellőzze *Szederkényi* és *Zichy* indítványát és fogadja el az eredeti címet.

Az első szakaszhoz *Holló* Lajos és *Szederkényi* Nándor azt a módosítást proponálják, hogy „közös hadsereg” kitétel ne legyen a törvényben. *Münnich* javaslatára ezt az indítványt a Ház elveti.

Nyíry honvédmiszter azon óhajának ad kifejezést, hogy a besorozandó ujoncok ne öszszel, hanem azonnal a sorozás után vonuljanak be, annál is inkább, mivel a kormány szándéka szerint a most *bevoult ujoncok nem teljes 3 évet, hanem hat-hét hóval kevesebb ideig maradjanak szolgálatban.*

Ugron Gábor: A kaszárnyák nem is fogadhatják majd be a sok katonát, ha három évfolyam legénységét akarják egyszerre bentartani.

Rátkay László: Megemlékezik azokról a bakákról, akik a hosszú szolgálat miatti elkeseredésükben követtek el oly drákói módon büntetett fegyelmi vétségeket. Kéri a minisztert, enyhítse sorsukat.

Nyíry: Kötelező ígéretet nem tehet, nem fog megföldkezni róluk. Méltányos lesz.

Wilcek Frigyes gróf: Megfelel-e a valószínűségnek az a hír, hogy május 1-én bocsájtják haza a póttartalékosokat? Nem lehetne e már április 1-én?

Nyíry: Pozitív ezt sem ígérheti meg. Értekezni fog a közös hadügyminiszterrel.

A Ház az eredeti szövegében fogadja el a szakaszt.

Elnök javasolja, hogy a Ház már holnap térjen át az indemnitás és a vele kapcsolatos javaslatok tárgyalására.

Uyron: indítványozza, hogy holnap a kérényeket és interpellációkat tárgyalják.

Tisza javaslatára határozatba megy az elnök prozozíciója.

Lengyel Zoltán indítványára Tisza hozzájárulásával azt is elhatározzák, hogy mácius 15-én nem tartanak ülést. Ezzel az ülést berekesztik.

Orosz-japán háború.

Ujabb orosz mozgositás.

Megbízható értesülés szerint az orosz kormány Oroszország délkeleti részében két

hadtestet készül mozgositani a turkesztáni ezredek közül. Kétségtelen, hogy katonai demonstrációról van szó. Az orosz kormány a mozgositási tervet a legapróbb részletekig kidolgozta.

Az Egyesült-Államok semlegessége.

Roosevelt elnök parancsot bocsátott ki a tengerészeti hatóságokhoz, és a tengerészeti kormány hivatalnokaihoz, hogy tartózkodjanak mindenféle olyan nyilatkozatoktól, amelyekkel a hadviselő felek bármelyikét sértének, mert ezzel az Egyesült-Államok semlegességét érintenék.

Alexejev jelentése a cárhoz.

Alexejev helytartó a következőket táviratozta a cárnak Mukdenből tegnapi kelettel:

A port-arturi erősség parancsnoka jelentette: Körülbelül egy óraker éjjél után fényszórók világító körében hajók, nyilván torpedónaszádok, jelentek meg, melyek ellen ütegeink 2 óra 30 perckor löni kezdetek. A torpedónaszádaink a nyílt tengerre mentek. Reggeli 4 óra körül a Liaocsang mellett lévő világító toronytól nyugotra összeütköztünk az ellenséggel. Néhány lövés után ez ellenség déli irányba távozott, torpedónaszádaink pedig 6 óraker visszatértek a belső kikötőbe. Ujból kiküldték őket szemlére és egy ellenséges hajóraj megpillantása után visszatértek. A japánok, kiknek 14 hajójuk volt, tüzelni kezdtek cirkálóhajóink és torpedónaszádainkra. Liaocsangból egész időn által tüzeltek. Ezekről bátorodom felségednek jelentést tenni.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Szabadka város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta március havi rendes ülését *Schmausz* Endre főispán elnöklete alatt.

Elnöklő főispán bejelenti, hogy ifj. Vojnich Sándor és dr. Janiga János biz. tagok az ülésről való elmaradásukat kimentették, továbbá, hogy dr. Purgly Sándor biz. tag a fegyelmi választmányi tagságról leköszönt. Helyébe a bizottság dr. Kertész Ignácot választja meg.

Dr. Joó Aurél főjegyző a közigazgatás múlt havi állapotáról szóló polgármesteri jelentést olvassa fel, a melyben a trachomás iskolás gyermekek elhelyezése is benfoglaltatik. A két elkülönített iskolában az oktatás március hó 7-én vette kezdetét.

Olvástatott *Jakobcsics* Gyula nyug. tanácsnok kérelme, melyszerint az ellene folyamatban levő fegyelmi ügyre vonatkozó ügyészi indítványnak részére Arkoba, a hol jelenleg tartózkodik, leendő kézbesítését kéri. A vonatkozó törvényszakasz szerint azonban az ügyészi indítványba csupán betekintés engedélyezhető, miért is a bizottság ezen értelemben határoz.

A közigazgatás múlt, 1903. évi állapotáról szóló éves jelentést a bizottság tudomásul veszi és a jelentést a főispánhoz teszi át.

Vojnics Máté árvaszéki elnök az árváügyekről és a kivételes nőszülési engedélyekről referál.

Dr. Kertész Sándor t. főorvosnak a közegészségügy múlt havi állapotáról szóló jelentése szerint a múlt hóban tifusz járvány több esetben, a kanyaró, vörheny és difteritisz gyérebben fordult elő. Meghalt a múlt

hó folyamán 105 férfi és 35 nő, született 178 férfi és 144 nőgyermek.

Dr. Bölcs József kulturatanácsnok kórházügyekről, *Szalay* Mátyás főkapitány kórházi ügyekről referál.

Popp György pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hóban egyenes adóban befolyt összesen 157,893 korona 95 fillér, a mely összeg a múlt évben ugyanezen hóban befolyt 234,267 korona 95 fillérrel szemben 81,374 korona apadást jelent.

Grüff Nikáz tanfelügyelő terjeszti be ezután jelentését, a múlt hóban teljesített iskolalátogatásokról.

Ezuttal a helybeli izr. hitközség iskoláját látogatta meg, a melyről a jelentésben dicséretileg nyilatkozott.

Purgly Sándor biz. tag szót fel ezután a jelentés kapcsán és kérdést intéz a tanfelügyelőhöz, hogy miként gondolja szanálhatónak ama az ország harmadik városára megdőbbséget, hogy a város lakosságából 33000 ember, tehát 50% analphabéta. A tanyai iskolák és a tanerő hiányában látja a hibát, mert 4738 tanyai tanköteles gyermek közül 2345 jár ez idő szerint iskolába, — tehát 2394 vesz el nemzeti és kulturális szempontból.

Grüff tanfelügyelő válaszában előadja, hogy a lefolyt évről szóló évi jelentésében már fel van ölelve a kérdés, a múlt évben felállított öt tanyai iskolán kívül még 24 iskolaépületre volna szükség. Szerinte az ügy sikeres és mielőbbi megoldása csupán úgy érhető el, ha az állam veszi a tanyai iskolákat kezelésbe.

Schmausz Endre főispán hasonló értelemben nyilatkozik és reményét fejezi ki, hogy az ezen ügyben a törvényhatósági bizottság részéről történt felterjesztés rövid idő alatt elintézését nyerend és a tárgyalások eredményre fognak vezetni.

Sztankovics György államépítészeti főmérnöknek az utadók állapotáról, dr. *Eperjessy* Béla kir. ügyésznek a törvényszéki foghelyiségekről és *Eberhardt* József állami állatorvosnak az állategészségügy múlt havi állapotáról szóló jelentései után, a melyeket a bizottság tudomásul vett, elnöklő főispán az ülést berekeszti.

H I R E K.

Blaha Lujza Szabadkán.

Ma délután 5 óra 47 perckor érkezett Szabadkára a budapesti gyorsvonattal Blaha Lujza. A pályaudvaron, az indóház előtti téren és az oda vivő utvonalokon sok ezerre menő tömeg, közte a város színe-java közönsége. Lelkes éljen zúgott végig az imponáló tömeg sorában, mikor a gyorsvonat berobogott és az egyik kocsijában megjelent Blaha Lujza férje, báró Splényi Ödön oldalán. *Dr. Bölcs* József kulturatanácsnok fogadta a nagy művésznőt a város közönsége nevében, miután a polgármestert haszthatlan teendők gátolták, hogy programszerűleg ő fogadja az illusztris vendéget. *Dr. Bölcs* lelkes köszöntő szavai után *Sziebenburger* Károly, a színügyi bizottság elnöke, majd *Pesti* Ihsz színigazgató mondtak néhány üdvözlő szót.

Blaha Lujza röviden válaszolt az üdvözlésre:

— Igazán nagyon köszönöm ezt a kedves, szívélyes fogadtatást. Szívesen jöttem

ide Szabadkára, a hova már évek óta korszülök, mert kellemes emlékek fűznek e városhoz. Mégegyszer köszönöm.

Ezzel a sorfalat álló tömeg lelkes, megújuló éljenzése közben a város diszhintáján bevágtatott a Pest szállodába, ahol a város vendége.

A tiszteletére a pályaudvaron megjelent előkelőségeket mindjárt megérkezése után fogadta.

A művész utoljára nyolc évvel ezelőtt időzött vendégként Szabadkán. Tehát Pesti Ihsz direktorsága alatt még nem volt Szabadkán. Holnap a „Menyecske”-ben holnapután, vasárnap a „Náni”-ban, hétfőn a „Felhő Klári”-ban lép föl az eddigi megállapodások szerint.

Róla beszél most nemcsak Szabadka közönsége, hanem az egész megye, amelynek minden részéből kérdezősködnek, hogy lehet e helyet kapni a színházban, — abban a színházban ahol még a szárnyait bontogatta a nemzet énekes csalogánya.

Hogy micsoda lelkesedést tud előidézni a bűvös-bájos asszony, eléggé igazolja, hogy ezrével telt meg a perron, meg az utca. Érdeklődés tárgya lészen még napokig a tájék ahol lakik, mert mindenki szeretné látni az utcán is. A véletlen úgy hozta hogy lapunk egyik munkatársa is ma délután érkezett Budapestről és elbeszélgethetett a nagy művésznővel, aki sokat tud beszélni a régi Szabadkáról, amikor a színház mindenik páholya más színű volt, mert minden páholytulajdonos úgy állította ki a páholyát ahogy neki tetszett. Őneki ugymond Szabadka az ő ifjúságát jelenti, már pedig ifjúságunkat szeretjük a legjobban.

S míg visszaviszi emlékezete ezer szép és kedves dologra — közbe nagy érdeklődéssel kérdezősködik a mostani társulat tagjai felől, mert neki másokra is van gondja és nemcsak magára. Természetes egyszerűsége és páratlan kedvessége talán még bővebb az életben, mint a színpadon, ahol a művészi tökély örökös mintaképe fog maradni. A színpad jól ismert deszkái bizonyára fölkeltek majd lelkében azt az érzést, amely a viszontlátással jár — és művészi pályájának ezek a napjai is, amiket nálunk fog tölteni, a kedves emlékek közé fognak tartozni.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Klein Henrik szabadkai ügyvéd a szabadkai ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának ítélete folytán az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztett, továbbá, hogy dr. Szemző Dezső és Valter Nándor ügyvédek Zombor székhellyel az ügyvédekről vezetett lajstromba felvette.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Csikós Pál makói járásbírói irnokot a szabadkai törvényszékhez helyezte át.

— **Templomépítő bizottság a bajmoki espereskerületben.** Dr. Császka György kalocsai érsek Kuluncsics Miklós esperes-plébánoshoz leiratot intézett, hogy Tavankuton és Sebesicsen templomépítő bizottságot alakítson, mely bizottság a közgyűlés által kiküldött komissionak segítségére legyen, valamint gyűjtést is eszközöljenek az új templomok belső felszerelésére. A tavankuti bizottság jegyzőjévé az érsek kinevezte Hegedűs Lénárd szabadkai káplánt, a sebesicsi bizottság jegyzőjévé pedig Schwerer Ferenc kórházi lelkészt.

— **A felügyelő-igazgató megerősítése.** Meznerits Ferenc felügyelő-igazgató, a kinek választása ellen többen azon az alapon, hogy az általa elfoglalt állás nincs szervezve, felbezéssel éltek, a ma leérkezett miniszteri leirat értelmében, állásában végleg megerősített.

— **A Bácsmezei Kör jubileuma.** A Bácsmezei kör e hó 20-án ünnepli meg fennállásának tizedik évfordulóját. Ez alkalommal diszközgyűlés lesz, melyen Latinovits Pál főispán elnököl. A közgyűlést este bankett követi. Az ülés valószínűleg a budapesti új városháza dísztermében fog megtartatni.

— **A szegedi közjegyzői kamara ülése.** A közjegyzői kamara vasárnap tart ülést Szegeden. Az ülés tárgya lesz többek között a battonyai közjegyzőségre való helyetteskirendelés. Mint értesülünk, erre a helyettesiségre Somogyi topolyai közjegyző helyettes van kiszemelve.

— **Bács esébiek a földmívelési miniszternél.** A napokban Latinovits Pál főispán és Michailovits Kornél orsz. képviselő vezetésével küldöttség tisztelt Bács-Cséb községből Tallián Béla földmívelési miniszternél és átnyújtotta a község kérvényét, amelyben a község nagyobb területű kincstári földek megvételét kéri. A miniszter igen szívélyesen fogadta a küldöttséget s részéről hozzájárulását jelentette ki a földvételhez, ha az elé esetleg leküzdhetetlen akadályok nem gördülnek.

— **Ováció egy káplánnak.** Jankováról írják nekünk: Impozáns módon nyilvánult meg a szeretet és ragaszkodás Gózon István volt jankováci káplán iránt azon alkalomból, hogy miután a báthmonostori plébánia ideiglenes vezetésével bízott meg, Jankovácot elhagyni kényszerült. A bucsuzónak tiszteletére bankettet rendeztek s ez alkalommal egy ezüst serleget ajándékoztak neki.

— **Miniszteri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori takarékpénztárnak, a zombori felsőkereskedelmi iskola javára tett 400 korona adományáért köszönetét nyilvánította.

— **Honvédek és tűzoltók riadója.** Mindkétrendbeli tűzoltóinkat ma délután fél 4 órakor a honvédegyalagsági laktanyához riasztották, amely alkalommal a laktanya parancsnoksága is riadót fuvatott. Az egész próba alig egy negyed órát vett igénybe s így az illetékes faktorok meggyőződtek, hogy komoly veszély esetén is helyt állnak tűzoltóink.

— **Halálozás.** Bácskay Béla Apatin község I. aljegyzője folyó hó 7-én hosszas szenvedés után, meghalt. Temetése kedden ment végbe általános részvét mellett.

— **Névmagyarosítás.** Kk. Hartman István hódási lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Magyar-ra változtatta.

— **Hirtelen halál.** Péics t. Miklósné Matkovics Krisztina fölött, a ki tegnap hirtelen elhalt, ma délután trótták meg a rendőrorvosi hullaszemlét, amely alkalommal a halál közvetlen okául szívszélhűdés lett megállapítva.

— **Járványos betegség Zentán.** Zentán a gyermekek közt nagyobb mértékben dühöng a difteritisz. A közegészségügyi intézkedéseket megtették.

— **Baleset a ferenc-esatornai gőzösn.** A „Ferenc esat. részv. társaság” Türr István nevű kis gőzösn, f. hó 5-én majdnem végzetessé vált szerencsétlenség történt. Ugyanis

a gőzhajó tulhevitett kazánjában a felszaporodott gőz felemelte a biztosító-szelepet, miközben a nagy hirtelen kitóduló forró gőz Vagyodzky János gépészt és Hetzl Miklós fűtőt leforrázta. Vagyodzkyknak sikerült a helyiségből kimenekülnie, Hetzl testét azonban veszedelmesen összeforrázta a gőz.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni.** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

— **Házassági célból ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja» útján,** ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományu nőkről tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokot. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hézagpótló, áldásos célu vállalat az »Országos Általános Pályázati Hírlap». Cseledeknek munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli álláskeresőknél nincsen. Ezen hiányt célszerűen, ócsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely azonnal hird ad az országban megüresedett összes állásokról; ezáltal minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja a megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. — *Szolgálatot tesz az alkalmazástadóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz.* Ezért állást nyerni legbiztosabban ezen lap útján lehet. Közöltetnek a hivatalos pályázatok is. Hetenként megjelenve, minden számában számos állami, közigazgatási, magántisztviselői gazdasági, hivatalsszolgai, pénzügyőri, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi, stb. állás van. Ingyen melléklete: »Házasulandók Lapja» melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest. Erzsébet-körút 18. Képviselők főkiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

SZINÉSZET.

Blaháné.

Ezen címen a *Budapesti Hírlap* mai számában a lap főszerkesztője, Rákosi Jenő, a következő cikket írja Blaháné szabadkai vendégszereplése alkalmából.

Alább egy hírünk jelenti, hogy Blaháné holnap Szabadkára megy néhány vendégszerepre. Pár napja irtunk székesfejérvári vendégszereplésének fényes sikeréről és röviddel az előtt a babérról, melyet egy másik szép magyar városban aratott. Ez a sűrű vendégszereplés a vidéken méltán szúr szemet. Az emberek azt mondják, okának kell

lenni. És, a mint ma megtudtuk, csakugyan van különösebb oka, kisé melankólikus ok, mely a gyönyörbe, a mit ez a kiváltságos asszony minden hervadással dacoló örökifjú művészetével nyújt, titkos könyvet lop bele a szemükből.

Ő nem mondja, de mi jó helyről hallottuk: Blaháné bucsuzik. Bucsuzik a közönségtől, bucsuzik a pályatársaitól, bucsuzik ezer diadala terétől: a szinpadtól és bucsuzik mindenekelőtt — szerepeitől. Némán, meghatóan, azzal a titkolt óhajással, hogy észre ne vegyék rajta. Inkább csak magának bucsuzik, — talán magától is egy kicsit.

Mert hiszen ha jól emlékszünk, egyszer ő már bucsuzott, egész körutat tett bucsuképen. De az vidám bucsu volt. Zajos, virágos, koszos, tele kacagással, kifogott lovakkal. De akkor csak ő maga hitte, hogy bucsuzik. Mi ugyan nem hittük, mi csak úgy tettünk, mintha elhinnők neki. (Hiszen ma is udvariasság kell hozzá, hogy elhigyjük, de veszedelmes a dolog, mert nem ő mondja, hogy bucsuzik.) Akkor is minden művészi tudásának teljességében volt, de magánkörülmények úgy elcsüggesztették, hogy jóformán csak azokban a percekben éledt föl teljes művészi életkedvében, amikor a szinpadra lépett. Otthon, családja és barátai szűkebb társaságában kedvetlen, csüggedt, kishitű volt. Ez csalta meg őt s egy nagy elhatározással elszánta magát arra, hogy elbucsuzik a szinpadtól és közönségétől. A csüggettség azonban csalfa vezérünk az életben. Nem oda visz, a hová elindít. Itt is, hál' Isten, úgy volt. Maga a bucsujárása, a mely virág közt megkoszorozva, tapssal és lelkesedéssel való diadalut lett, ébresztette új életkedvre a művésznőt aki azóta sem változott, ma is az a reveláció, a mely immár egy emberöltőn át megcsodált kincse, illatos virága a magyar népies ábrázoló művészetnek.

De ma nem kedvetlen, ma nem csüggedt, félünk hát, hogy a mit hallunk: bucsuzása csakugyan komoly eltökélés. El is kell hinnünk de nehéz belenyugodnunk. Hogyan! Hiszen vele egy egész bájos világ bucsuzik tőlünk! A művészi ihletnek mennyi alkotása, egy egész gallériája! Mert hiszen a színészi zsenikben nem meddő a magyar géniusz. De a mit Blaháné visz el magával a szinpadról, azt úgy, a hogy ő benne láttuk, soha mig a világ világ lesz, többé nem fogjuk látni. Az ő egyénisége egyetlen volt, ezé a koré, a miénk volt, s ha ő tőlünk bucsuzik: népszinműirodalmunk lelke, bája, dicsősége, virágokrétája bucsuzik. Boldog, aki megláthatja nemes, tiszta, őszinte, egyszerű, szüzsies alkotásait. Annyi, mintha egy kedves, soha el nem felejthető emléktárgyat kapna. Az ő kacagásának a muzsikája, az ő dalának bensősége, az ő szavának természetessége, az ő pajkossága, a mely a saját mozdulatától elpirul, — mindez örökre eltűnik, ha Blaháné csakugyan bucsuzik. Ezt 'a pár sort virágnak szántam, hogy odadobjam az ő bucsuzó útjára. Ha ez uton eltűnni fogom látni, nem virágot fogok már oda ejteni, hanem — könyvet. Tőle pedig bocsánatot kérek, hogy [ármányos szándékát (az első ármány, mit életében szőtt), — lelepleztem.

Egyenlőség. Blaháné vendégjátéka után *Barrie* fantáziája, az *Egyenlőség* a Nemzeti Színház szenzációs műsordarabja kerül színre a következő szereposztással:

Lord Loam (Boross) Baróthy
Lady Mary (P. Márkus) Olasz
Lady Agatha (T. Vizvári) Simon
Lady Catherine (Paulay Erzs) Csiszér S.
Ernis (Rózsahegyi) Berényi
Lady Brocklehurst (Helvey) . Szilágyi B.
Lord Brocklehurst (Náday B.) Szilágyi I.
Egy tengerésztiszt (Mátrai) . Kovács
Crichton (Pethes) Fehér
Ernis szerepét Falussynak osztották ki, akitől csak tegnap vette át Berényi. A nem épen örvendetes szerepcsere oka ismeretlen. A toalettek a londoni előadásról felvett fényképfelvételek után készülnek. A próbákat már hetek óta nagy buzgalommal végzik a közreműködő művészek. A készülő új diszletek is gyönyörűek. Ugy, hogy elsőrangú színházi műélvezetre van kilátás.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Összeférhetlen házastársak.

Jerkovics Máté bajai szobafestő két év előtt másodszor házasodott, de ezuttal éppen nem a boldogság révébe evezett, mert ő iszákos, az új asszony pedig nagyon is harcias természetű lévén, állandó civódásban éltek. Mult év szeptember 27-én valami háztartási nézeteltérésből kifolyólag ismét hajba kaptak, s egész a legközelebbi vasárnapig tartott a szóharc, a mikor is tetlegességre kerülve a sor, az asszony győzedelmeskedett, férjét alaposan helybenhagyta. A győztes fél nyugodtan letelepedett a családi asztalhoz, kipihenni a párharc fáradalmait. Ezalatt a legyőzött férj kiment a konyhába, behozta onnan a fejszét és a mit sem sejtő házastársát teljes erejével fejbe kólintotta, úgy, hogy az öt hónapig halálos betegen feküdt és felgyógyulása után is örökre nyomorék maradt.

A kir. törvényszék ma tárgyalta a fent leirt bűnügyet *Szerdahelyi* Sándor elnöklete alatt. A vádhatóságot dr. *Acél* Imre kir. alügyész képviselte, vádlottat dr. *Bilitz* Hugó ügyvéd védte.

A vádhatóság képviselője szándékos emberölés büntetnének fennforgását látván, ez ügyet az esküdtbirósághoz kérte áttenni, azonban az indítványának a törvényszék nem adott helyet, hanem meghozta ítéletét, amely szerint Jerkovitsot súlyos testi sértés büntetésében mondvá ki bűnösnek, őt *másfél évi börtönre* ítélte.

A kir. ügyész az ítéletben megnyugodott, vádlott és védője ellenben felebezéssel éltek.

Eremits gyilkosainak pöre Szegeden.

Január hó 5-én Nagyikindán történt, hogy a város piacán délben 12 órakor Sibul Mladen és Sibul György ottani parasztok meggyilkolták Eremits Pál országgyűlési képviselőt. A nagyikindai törvényszék megindította a gyilkosok ellen a vizsgálatot, mely már befejezéséhez közeledik. A meggyilkolt özvegye és unokaöccse, Prekajszky Péter takarékpénztári igazgató, a nagyikindai törvényszék helyett más bíróság delegálását kérték a Kuriától, mert a meggyilkoltnak számos politikai ellenfele s sok ellensége van Kikindán, akik a törvényszéket esetleg befolyásolhatnák. Ezt a kérelmet tegnap tárgyalta a kir. Kuria I. büntetőtanácsa dr. Szeghő Ignác bír. előadása alapján. A Kuria hosszas tanácskozás után méltányolta a kérelmet s a szegedi törvényszék esküdtbiróságát delegálta a bűnpör tárgyalására.

LEGUJABB.

Zavargások a bécsi egyetemen

Ma újabb véres zavargások voltak a bécsi egyetemen a német és szláv diákok között, mely alkalommal több diákot letartóztattak.

Magyar tengerésztisztek véres viaskodása.

A Havas-ügynökség jelenti Algirből: Rampio, az Árpád nevű fiúmei gőzös első tisztje szóváltásba került a hajó második tisztjével. Rassiccal és revolverrel ráölt az utóbbira. Rassic jobb szeme felett megsérült. Ezután Rampio kétszer fejbőlötte magát. Állapota reménytelen.

Vasuti baleset.

A kassai oderbergi vasut vonalán Valihodra és Liptó-Ujvár közt 5 kocsis kisiklott Emberéletben nem esett kár. A forgalmat beszüntették.

KÖZGAZDASÁG.

Helyi gabonaárak.

Élénk kínálat és megfelelő vételkedv mellett forgalomba került ma 500 mtm. buza 7.70—80 koronás árban.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly kereslet mellett rozst 6, zabot 4.90 és árpát 5.50 koronáért vásárolták.

Tengeri szintén élénken volt kínálva, nagyobb mennyiség került forgalomba, amelyet kezdetben 5, később azonban 4.90 koronáért vásárolták 50 kgként.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Március 10. —

Ma készbuza mérsékelt kínálat és jobb vételkedv mellett 25000 mm. forgalommal eleinte 5 fillérrel, később változatlan áron kelt el.

A határidő-üzlet.

A mai előtözsde külföldi magasabb jegyzésekre igen szilárdan indult, később azonban bécsi eladásokra az irányzat gyengült.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	826—833	835—36
Buza okt.	816—825	825—26
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	658—663	660—61
Rozs okt.-re	667—672	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	572—573	—
Zab	—	—
Zab áprilisra	575—577	—
Tengeri máj	535—537	533—34
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	545—547	562—73
Repce	—	—
repce aug.	11.45—11.55	—

A szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédését

legjobban füsttámasztás által lehet elérni. E célra francia minta után gyártott

füsttámasztó anyagot

ajánlok a tisztelt szőlősgazdák figyelmébe. Egy darab füsttámasztó anyagnak súlya körülbelül 6 kiló, égési tartama 5½—6 óra.

Ára darabonként 90 fill.

A t. szőlősgazdákat ezen füsttámasztó anyaggal való próbatételre felhiva, vagyok

kiváló tisztelettel

KERTÉSZ ALBERT

épléti és gazdasági anyagok raktára

SZABADKA,

Petőfi-utca 88. szám.

Telefon 204. szám.